

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytörzsekben.

Ki engedjen?

Szeretném látni azt a magyar embert, a ki a mi hadseregünk szellemével meg van elégedve, a ki folytatni akarná a mai fejtetőre pottyant állapotot. Az elégületlenség napról-napra növekszik, a nemzet minden rétegében következetesen erősödik az a meggyőződés, hogy a mi magyar állameszmét a hadsereg a maga teljes erkölcsi erejében el nem ismeri, intézményeiben kifejezésre nem juttatja, addig lelkiismeretlenség, sőt bűn a haza ellen, ha valaki ennek a rendszernek védelmére kel.

S a mint nő az elégületlenség a magyar nemzetben, úgy nő a szögletes ellenállás a másik részről Mintha pyromania lepte volna meg őket, gyönyörködnek a felgyújtott tűzlobogásában. Tetszik nekik, hogy a magyar nemzet haragszik, hogy dul-fulmérében, hogy mindig keményebbre szorítja az öklét. Mintha gyönyörködni tudnának a zavarban, a rendellenességben az ex-lexben.

A rajxrátban éveken keresztül öltögette egymásra a nyelvét a eseh és oszt-rák, ütötték a padok és tekergették kifelé a parlamentizmus nyakát. Ott most csend

van, de hogy egészen még se álljon helyre a nyugalom, jó ha Magyarországon rendeződik egy kis törvényen kívüli állapot Mintha valami diabolikus erő settenkednék Mefisztóként, a mely álnok hazugságokkal el akarja hitetni a koronával, hogy az erőszakoskodás, a csavar eredményre vezet. El akarja hitetni, hogy ez a magyar nemzet, a mely évszázadokon keresztül fát engedett vágatni a hátán, most is elég bolond lesz arra, hogy törvény biztosította jogából engedjen. Egy jó szóval nyulat lehet fogatni, bakot lehet lövetni velünk. Mária Terézia mosolyáért derék magyar vitézek úgy hajították a nyelvüket a német nyelv igája alatt, hogy szinte neveltség volt. Egy országot egy mosolygásért És most igyekeznek minél merevebbek, minél rátartósabbak lenni, mert úgy képzelik, hogy a nemzet meg fogja hozni az áldozatot a hadseregért, mert meg kell neki hozni. A mellett heccelik Gotterhal-televal, a honvédség szellemének németesítésével, a magyar fiukrák minél alaposabb elidegenítésével.

Miért csinálták meg a hadseregről szóló törvényt, ha paragrafusai csak kijátszásra szolgálják? Semmi egyebet nem óhajtunk, csak a törvényben biztosított jo

gaikat. S még csak kötelező ígéretet sem kapunk a becsületes javulásra. Agazdasági kiegyezés, a vámszerződések, a kis emberek védelmére irányuló egész sereg törvény megalkotásra vár. Megalkotni azonban nem lehet, mert Fejérvári Géza báró politikája nem akarja engedni, hogy a nemzet a törvényben biztosított jogainak végrehajtására biztosítást nyerjen.

Ki tudja, meddig kiulodunk még a haza nagy kárára ebben a kétségbeesett helyzetben.

Ki engedjen?

Nem hisszük, hogy rá lehessen birmi a nemzetet, hogy törvényben biztosított jogait szegre akassza.

FELHÍVÁS!

A székesfejérvári „Vörösmarty-kör”

és biztonnal vele együtt Székesfejérvár hazafias közönsége is lelkes örömmel ünnepli 1903. évi május hó 16-án este 7 órakor, a városi színházban

II. RÁKÓCZI FERENCZNEK

ezen a magyar nemzet alkotmányáért, alkotmányos szabadságunkért küzdő legkimagaslóbb hazafinak, a legméltóbban megsíratott magyar hősnek kétszázados ünnepét.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Az ut vége.

Tél volt, esett a hó. Egy körülbelül huszonöt esztendő fiatal ember idegesen ment egyik utcasarokról a másikra s bérkocsit keresett. A kocsik egymásután haladtak el előtte, de egy sem volt üres. Végre észrevett egy ürest, intett a kocsisnak, aki rögtön megállt. Az ifju kinyitotta az ajtót s belépett a kocsiba; ugyanabban a pillanatban a másik oldalról egy hölgy szállt fel.

— Bocsánat, asszonyom, — szólott a fiatal ember — a kocsis üres volt, amikor megállítottam.

— Kérem, uram, — felelte a hölgy — én állítottam meg.

— Én intettem a kocsisnak.

— Én szólítottam neki.

— Nagyon sietős az utam . . . halaszthatatlan dolgok.

— Eppen úgy, mint nekem, uram! Bevásárlások, amelyeket nem halaszthatok el.

A hölgy közben leült s az ifju is leült mellette. Tovább vitatkoztak, egyik sem akart engedni. A kocsis már nyugtalanodott.

— Asszonyom, — szólott meg végre a férfi — javaslatot tesz: használjuk együtt a kocsit.

— Hogy gondolhat ilyent?

— Miért ne?

— A legnagyobb mértékben illetlen dolog volna . . . hiszen nem is ismerem.

— Ah igen, . . . kérem.

S az ifju átnyújtotta neki a névjegyét, a melyre ez volt írva: Dubois Alexandre, ügyvédi i-jelölt.

Amig a hölgy tétozáva tartotta a kezében a névjegyet, az ur így folytatta:

— Igazán minden aggodalom nélkül itt maradhat a közlemben.

— Jó, elfogadom a javaslatát.

— Kérem, parancsoljon először ön, aztán kerül majd rám a sor. Milyen címet mondjak a kocsisnak?

— Boulevard Strassbourg.

— Kocsis, Boulevard Strassbourg! . . . Ez nagyszerű, nekem éppen ott a közelben kell látogatást tennem.

A hölgy nem felelt. A férfi lopva jobban szemügyre vette; nagyon csinos barna nő volt, előkelő külsővel, az arcán valami kis melankolikus kifejezéssel. Mikor a kocsis megállt, kiszállt, bement egy boltba s csakhamar kis csomaggal tért vissza.

— Ha megengedi, most az én rendelésem következik . . .

— Helyes, úgy egyeztünk meg.

A férfi odaszólt a kocsisnak s a kocsis to-vagördült.

— Nem sokáig fogom várakoztatni, asszonyom!

— Kísasszony . . .

— Ó, ezerszer bocsánatot kérek, kísasszony! — kiáltott fel az ifju. — Most már értem, hogy illetlenek talála a javaslatomat; ha parancsolja, rögtön leszálok.

— Nem szükséges; ha már együtt kezd-tük meg az utat, folytassuk is.

— Fogadja hálás köszönetemet. Mindjárt itt leszek.

S csakugyan, tíz perc alatt elvégezte a látogatását s megint ott volt a kocsiban. S mentül többször nézte a fiatal utitársát, annál szebbnek talála. Beszélgetésbe merültek, könyvekről, szin-

házakról csevegtek, a fiatal leány mindenhez hozzá tudott szólni, arrogancia nélkül, de fontoskodás nélkül is. Az ítélete mindig találó volt s azt is fölemlítette, hogy a zenét nagyon szereti s maga is zongorázik. S minden nézete egyezett a fiatal Duboiséval; az idő olyan gyorsan mult, hogy az ifju sajnálkozva gondolt arra a pillanatra, amikor el kell válniok.

Ahogy megegyeztek, váltakozva adták ki a rendeletet a kocsisnak, a leány most már tréfás-nak talála a dolgot s néha víg mosolygás áradt el arcán, amely azonban csakhamar megint fel-vette rendes buskomor kifejezését.

A fiatal ember töprenkedett, hogy hogyan huzhatná-halaszthatná a válás percét s hogyan ejthetné módját a viszontlátásnak. Végre megszólalt.

— Kísasszony, véghetetlenül hálás vagyok a véletlennek, amely megengedte, hogy önnel kocsikázhassak együtt. S köszönöm az ön jószágát is. De még nagyobb jót tenne velem, ha megengedné, hogy a hálámat a szülei házában fejzhessem ki.

— Kérem, ezzel ne fárasza magát; kölcsönösen szolgálatot tettünk egymásnak, egyikünk sem tartozik a másiknak hálával.

— Tehát nem láthatom viszont? — kérdezte a fiatal ember leverve.

— Ez csak nem lepi meg?

— Sajnálom, öszintén sajnálom, most, hogy már ismerem.

— De hisz alig, hogy ismer!

— Mikor beszélgettem önnel s az éiragadó . . .

— Uram!

— Engedje meg tehát, hogy viszontláthas-sam a szülei jelenlétében!

Mai lapunk 4 oldal.

A világhistoria egy nemzet történetében sem tud felmutatni Rákóczihoz hasonló önzetlenségű nagyszellemet, hőst és hazafit; ez okból alkotmányos szabadságért buzgó szívünk egész lelkesedésével tartozunk tisztelettel áldozni az Ó kétszázados szent emlékének és kegyeletes hódolattal, a lángoló hazaszeretet fölemelő érzésével meghajolni az Ó önzetlen szellemének nagysága előtt.

A nemzeti nagyság tisztelete azonos nemzetiünk becsülésével.

Csatlakozunk tehát érzésben mi fehérváriak és Fehérvár vidéke is azon magyar nemzeti országos ünnephez, mely Kassa városából közelünk kitünőségei közt a Vörösmarty-kör elnökeinek, gróf Zichy Jenőnek disznósága alatt megindult.

Mi is ünnepeljünk!

Rákóczy dicső korára való emlékezésben dobogott fel a Vörösmarty-kör tagjainak szíve, midőn elhatározta, hogy egyrészt Rákócziinak soha — míg a magyar lesz a magyar — el nem halványuló dicsősége iránt érzett őszinte hódolattal, másrészt a kassai Rákóczi szobor javára ünnepet rendez.

A fehérvári Rákóczi-ünnep műsora a következők:

1. **Hymnus.** Énekli dr. Kneifel Ferenc vezetésével a kath. dalárdából és a zenekedvelőkből ez alkalomra alakult 90 tagu vegyeskar.
2. **Megnyitó beszéd.** Mondja gróf Zichy Jenő.
3. **Kurucok csillaga.** Irta Philipp István. Szaválja ifj. Fiáth Imre.
4. a) **Muruc tábori dal 1672-ből.**
b) **Satyriusdal II. József idejéből.** Énekli a vegyeskar.
5. **II. Rákóczi Ferenc élete.** Irta és felolvassa dr. Kuthy József.
6. **Muruc nóták tőrogtató.** Előadja Hieksich Artur, budapesti m. kir. zenekadémiái tanár és a m. kir. operaház tőrogtató mestere.
7. **Rákóczi Rodostóban.** Melodráma (Várdy Antaltól). Szaválja Koronczay József. Kísérik: Schwarzbach Flóra (zongorán), Vecsernyé Valtér Nina (cimbalmon) és Szerencsy Ede (gordonkán).
8. **Rákóczi trombitája.** Irta B. Szabó Imre, (szövegét Endrődy Sándor). Énekli a férfikar.
9. **Szózat.** Énekli a vegyes kar.

Arra kéri a Vörösmarty-kör választmányából alakult rendező bizottság Székesfehérvár szab. kir. városnak és vidékének hazafias nagyközönségét, hogy a szabadsághős iránt érzett őszinte kegyeletből az ünnepet lelkesen megjelenjen szíveskedjék.

Helyárak: Páholy 9 kor. Földszinti zártzsek 2 kor. Másodemeleti erkélyülés 1 korona. Másodemeleti erkélyálló 60 f. Földszinti állóhely 80 f. Diák-, katona- és gyermekjegye 60 f. Karzati ülőhely 50 f. Karzati állóhely 30 fill.

Elővételi helyárak május 10—15-ig bezárólag: Páholy 11 korona. Földszinti zártzsek 2 kor. 40 f. Másodemeleti erkélyülés 1 kor. 20 f. A többi hely rendes árnak marad.

Belpó jegyeket május hó 10-ikétől 15-ig bezárólag Knazovitzky Béla-féle üzletben, az ünnep napján pedig d. e. 9—12-ig, d. u. 4—7 óráig a városi színház pénztáránál lehet kapni. A kegyeletes cél érdekében nyújtott felülfizetéseket köszönettel fogadja, hirlapilag nyugtatza és a tiszta jövedelemmel együtt teljes egészében a Rákócy-szobor alap javára fordítja

a fehérvári Rákóczi-ünnep rendező bizottsága.

ÜJDONSÁGOK.

— **Bérmaut.** Megyéispökünk, titkára *Sztril* Ferenc pápai káplán kíséretében megkezdte bérmautját és f. hó 9-én délután Nagyperkátára érkezett a bérmálás szentségének kiosztása végett. Az általános szeretet, mely bérmautjában mindenütt kísérni szokta, fokozottabb mértékben nyilvánult Perkátán. A perkátái nép bebizonyította e napon, hogy jobb a hírenél. Annyi illetudó tisztelettel, annyi szeretettel fogadta főpásztorát, a mennyi egyszerű, egyenes lélekéből csak kitellett. Szombaton délután már szünetelt a munka és ünnepi hangulat uralkodott az egész községben. Hosszú kocsisor és 36 tagból álló díszes bandérium indult a püspök elé a község határáig, a hol Berényi György számtartó szép beszéddel üdvözölte Ö Méltóságát. A gróf György-utcában díszes diadalkapu volt felállítva, több házon lobogó lengett és az egész utcában tömegesen csoportosult nép kitörő lelkesedéssel köszöntötte szeretett főpásztorát. A püspök harangok zugása közt egyenesen a plebániára hajtott, onnét díszbe öltözve körmenettel vonult a templomba, a hol az egyházi ünnepek fogadás volt és ennek végeztével György Teréz grófnő kastélyában száll meg. Rövid pihenés után a község elöljáróságát és képviselőtestületét fogadta Ö Méltósága, azután a kath. kör és kath. iskolások fejezte ki hódolatát. Napnyugtával pedig az isko-

lásfluk és leánykák vonultak a püspök elé a szent Vince testvérek és tanítók vezetése alatt. A fehérvári, koszorú leánykák lampionokat és égő gyertyákat tartottak kezükben, miatt a flukból és lányokból alakított énekkar szép énekeket adott elő Hochrein tanító dirigálása mellett. E kedves meglepetés oly kellemesen hatott a püspök urra, hogy kijött szobájából és úgy hallgatta végig az úde, csengő éneket, melynek utolsó akkordjai a remek szép grófi kert fáinak lombján haladt el. Az egyes énekdarabok között Szalovics Mariska az iskolás leányok nevében szép beszédet, Somogyi József pedig a fluk nevében alkalmi verset mondott. A püspök ur látható örömmel fogadta a gyermeki szeretet megnyilvánulását, biztosította őket atyai szeretetéről és végül kézsókra engedte a kis hódolókat. Vasárnap volt a bérmálás. A kastélyból körmenetben vonult a püspök ur a templomba, hol misét mondott, utána pedig predikált. Beszédében megemlékezett a hitélet örvendetes fellendüléséről, melynek okát a nemrég tartott sz. missiókban és a község plebánosának lelkes buzgóságában találta fel. Szent beszéd után 700-nál több bérmálandónak adta fel a bérmálás szentségét, melynek végeztével ismét körmenet kísérete vissza a grófi kastélyba. Délben György Teréz grófnő a püspök ur tiszteletére ebédet adott, melyre a segédkező papságon kívül hivatalosak voltak Fiáth István kishantosi földbirtokos, Huszár adonyi főszolgabíró, Borsiczky dr. járásbíró. A püspök ur 5 óra után távozott Perkátáról, a mikor még egyszer teljes meglegedését fejezte ki a látottak felett, és vonaton Ráckevére utazott.

— **Megyei közigazgatás.** Fejérvármegye közigazgatási bizottsága ma d. e. 10 órakor *Fiáth* Pál báró főispán elnöke mellett ülést tartott, mely alkalommal a kivándorlás tanulmányozására kiküldött bizottság tette meg jelentését tapasztalatairól. A múlt évi február havi közigazgatási bizottság ugyanis egy albizottságot küldött ki, hogy a vármegye területén mindegyik mutatózó kivándorlási mozgalom indító okait a helyszínen tanulmányozzák és az eredményről jelentést tegyenek. A bizottság jelentése szerint Ráczalmás, Dunapentele, Nagyperkátá, Dunaadony, Baracs, Herczegfalva, Bakonyárskány, Guttamási-Balinka, Isztimér és Kuti községekben mutatkoztak kisebb-nagyobb kivándorlási mozgalmak, Nagyobbmértvű kivándorlás Herczegfalva, Bakonyárskány és Isztimér községben fordult elő. Sajnos, a kivándorlási mozgalom nemcsak vár-

— A szüleim nem fogadnak el látogatót.
— Természetesen, ha ez kívánságom önre nézve kellemetlen, előlkötöl.
A leány nem felelt.
— Egészen független vagyok, — folytatta Dubois. — Van egy kis vagyonom is és az anyámmal lakom együtt, aki nagyon szeretné, ha megházasodnék . . . . Az volna a vágyam, hogy az anyám megismerje önt.
— Szent Isten! hiszen ez teljes vallomás! Véletlen találkozásunk kezd végzetessé lenni.
— Miért végzetessé? Nem végződhetik-e úgy, mint a vigjátékokban, nem találhattam-e rá a boldogságomra?
— Hagyjuk ezt a témát.
— Csak öntől függ.
— Talán nem annyira, mint gondolja.
— Hát olyan borzasztóak az ön szülei?
— Apám is, anyám is a megtestesült jóság, de azért megegyszer kérem, mondjon le erről a terről.
A leány hangja remegett.

— Bocsásson meg, hogy így beszélék önrel, tudom, hogy ez minden szokás ellen való, — szólat meg ismét Dubois. — De az a vágyam, hogy viszontlássam önt, olyan forró, hogy meg kellett mindezt mondanom. Ha beleegyeznek, hogy a feleségem legyen, azt hiszem, dicsekvés nélkül mondhatom, hogy az oldalamon megtalálnám a boldogságot.
— El fogja felejteni mai találkozásunkat.
— Soha! . . . De nem tetszem önnek? . . .

A kérésemet nevétségnek trtja!
— Ellenkezően. Nagyon megtisztelő rám; de azt is meg kell mondanom önnek, hogy nem mehetek férjhez a magam akarata szerint úgy, mint más. A család olyan feltételhez köti a férjhezmenetelemet, a melyet be kell tölteni.

— Mi az a feltétel? Előre is mindenre igent mondok.

— Ne, ne tegye, megbánná!
— Megbánnat-e valamit az az ember, aknek ön lesz a felesége? Tegyen próbára!
— Jó, legyen, — mondta a leány hirtelen előtárazással, erősen a szemébe nézve utársának. — Az apám azt akarja, hogy a veje az utódja legyen a foglalkozásában.
— Ha csak arról van szó, — felelte Dubois, — egy pillanattal sem kételkedem abban, hogy az ön édesapjának a foglalkozása tisztességes.

— Tisztességes, igen; az apám . . . hivatalnok.

— Nekem van kedvem a hivatalnok-pályára.
— Az igazságügyminisztérium hiválnoka s nagyon fontos állása van.
— Helyes. Amint látta én is jogász vagyok. Elég ennyi?

— Teljesen.
— Nos, eddig úgy is haboztam, hogy milyen pályát válasszak. Most ez a kérdés meg van oldva számomra.

— Régi családi hagyomány ez nálunk, — folytatta a fiatal leány. Ha fiu nincs, a ki követhetné az apját, akkor a vőnek kell követni; ettől az apám semmi esetre el nem áll.
— Bizonyára sokan pályáznak arra a hivatalra, — szolt az ifju udvariasan s meg akarta csókolni a leány kezét.
— Ön az első.

— S remélem, az utolsó is leszek, — s olyan rajongó szemmel nézett a leányra, hogy az zavarodottan sűtötte le a szemét.

— A jövő majd megmutatja, — mondta halkan; aztán így folytatta: — A bevásárlásaimmal készen vagyok.

— Nekem nincs több látogatásom. Tehát rendben van a dolog: ön megengedi, hogy hazakeresem s bemutatkozzam az édesapjának?

— Mondjon le erről a szándékáról, esdeklett a leány még egyszer.

— Most: . . . Soha! Lehetetlen!

— Nos hát . . . jöjjön, a minék jönni kell . . . ön maga akarta . . . A szüleim Auteuilban laknak, s megmondta a kocsiának a házzámot. A bérkocsi csinos kis villa előtt állt meg; dühödt kutyagatás lett hallható; egy nőcséled kinyitotta az ajtót.

— Csendesen, Szultán! — kiáltott rá a leány egy óriási doggra, a mely eléjük ugrott. Aztán megint a kisérőjéhez fordult s így szólt neki:

— Itthon vagyok. Kérem, jöjjön utánam. Együtt léptek be a földszinten egy csinos, tágas szobába; ott ült egy idősebb ur és egy idősebb asszonyság. A férfi olvasott, a nő valami kézimunkán dolgozott; mindkettő jómódu tisztas polgári körből valónak látszott.

A leány üdvözölte szüleit s aztán pár szóval elmondta a találkozásukat. S míg a két öreg szerető szemmel nézett a szép leányára, ez a következő szavakkal fejezte be elbeszélését.

— Dubois ur elkísért egész idáig, mert az a kívánsága, hogy bemutatkozzék neked édesapám.

S aztán odafordulva a fiatal emberhez, bemutatón szolt:

— Duobus ur . . . az apám . . . S megmondta a nevét . . . ismert név volt . . . A fiatal ember borzadva rettent össze s kezével a szék támlájához kapott, hogy el ne essék. A hóhér állt előtte.

Fourier E.

megyénkben, hanem az egész országban mutatkozik oly annyira, hogy közel 1 millióra tehető azoknak a száma, a kik Magyarországból kivándoroltak s boldogulásukat idegenben keresik. Azon általános okok, melyek honpolgárainkat a kivándorlásra kényszerítik, nagyjából ismeretesek s feltalálhatók ezek abban, hogy nálunk Magyarország a kereseti viszonyok nem jők, iparunk nincs, s a mezőgazdaság a munkásokat az évek csak bizonyos részében képesek eltartani, mely általános okokat tetézte a kivándorlók szállítására létesített hajózársaságok szolgálatában álló lelketlen és tüzerkedő ügynökök csábításai, a hírtelen meggazdagodás iránti vágy, valamint azon nagy összegekről szóló híresztelés, melyeket állítólag a kivándoroltak hátra maradt családtagjai részére évenként visszaküldenek. Így tért a szerencsepróbálás nagy útjára a legutóbbi 5 év alatt körülbelül 100 család. Isztimérből 400. Hecsegfalváról 50 család. Különös oknak tekinthető nálunk a költött birtokok helyzete s az azokon gyakorlatban levő kiterjesztett gazdaságok. A közigazgatási bizottság közönetet mond a "küldött bizottság kimerítő munkásságáért s elhatározza, hogy a földmívelésügyi miniszter figyelmét felirásban hívja fel, az alispánt pedig utasítja, hogy a jelentésben foglaltak értelmében intézkedjék. A baj egyedüli orvossága: az *önálló vámtörvény*. Az előadók jelentései tudomásul vétetvén, az ülés 12 órakor véget ért.

— „**A Rákóczy trombitája**” című dal melyet a Rákóczy ünnepélyen a férfi kar fog előadni — énekhangra Erkel Gyula zongora kíséretével, az ünnepély napján a színház pénzérti helyiségében 1 koronáért lesz kapható, melynek 10 % -át szerző a Rákóczy szobor alapjára ajánlotta föl. Ajánljuk a közönség becses figyelmébe. Ugyanitt megemlítjük, hogy a férfi-karban a következők szerepelnek: Angeli Nándor, Almássy András, Almássy János, Bilkei Ferenc, Chay Antal, Décsi György, Dormis István, Felber Géza, Gebhard Bodog, Geiszt József, Káth József, Kaltenecker Márton, dr. Kapossy Endre, dr. Kneifl Ferenc, Kecskés Elek, Keller Gyula, Kéri István, Kis Imre, Kovács A. Sándor, Lamberth Vilmos, Lanzerich Antal, Lakatos Frigyes, Mátrai Ede, Medgyesi József, Pausch Rafael, Scheirich Antal, Schranz János, Schweighart István, Simon Sándor, Súlyom Lajos, Szeib István, Szerencsy Ede, Szirbék József, Tálos József, Tóth Alén, Tóth István, Tury Antal, Tury Endre, Vársárhelyi Gyula, dr. Vértessy Géza, Vértessy József, Weisenfeld János.

— **A Duna-ünnepélyre** való tekintettel kértük a déli vasut vezetőségét, hogy éjfel külön vonatot indítson Budapestről Szekesfehérvár felé. Mint lapunk zártakor értesülünk, *holnap vagyis szerdán éjfel fél 12 órakor indul a különvonat Budapestről.*

— **A polgári lövölde megnyitása.** Régi szokás-mondás már városunkban, hogy vásár és lövölde ünnepély eső nélkül nem lehet. Verőfényes tavaszi nap sugarát táncolt vasárnap a levegőben s mégis mire a megnyitó ünnepély tulajdonképpen kezdetét vette, már jeges esővel nyert beigazolást a régi mondás. A lövölde nagytérképben 40 teretű bankett vezetése a tervbe vett ünnepséget, melyen a közhangulat bizony nyomott volt. Az első felköszöntőt *Fiáth* Pál báró főispán mondta a királyra, mint a legelső magyar emberre és *József* főhercegre. Gánóczy Flóris közigazgató *Kempelen* Imrét, Kovács Károly a főispánt éllette. *Tóth* Aladár az új lövészmester, *Lówing* Móra üritette poharát s a hatóság képviselőjét, *Reő* István főkapitányt éllette. Dr. Krausz Zsigmond Plossek Ferenc pénzügyigazgatóra emelte poharát, majd *Béla*vári Burchard Rezső főispáni titkár a jó szomszédra, Kovács Alajos vasuti főnökre, a ki viszont a főispáni titkárra emelte pohárszavát. Bankett után a lövésverseny vette kezdetét, melynek azonban hamarosan véget vetett a zuhogó zápor s ez egyszerűen el is mosta az egész ünnepélyt.

A lövésverseny nyertesei piztolnyal: Havranek Antal (szeg), ifj. *Fiáth* Imre (4-es), ifj. *Lóving* Mór (4-es); a fegyverversenyénél az I. díj nem adatott ki, a következő díjakat nyerték: ifj. *Tógl* Gyula (3-as), id. *Csapó* István (3-as), *Szalay* Károly (3-as). Kedvező idő esetén vasárnap katonazene, céllövészet, tekeverseny és esetleg tánc is lesz a lövöldébe.

— **Megrálgalmazott plebános.** Kellemeden ugyan, de a halgatásnál mindenesetre többet ér, ha mi katolikusok megtorjójuk a rajtuk esett sérelmeket. Egész rendszert csinálnak belőle, hogy miként lehet az egyház és egyházi férfiak tekintélyét sárba ráncigálni. A legkértlenebb hazugság, egy törfikő által beküldött levél elegendő rá, hogy valakinek jelleme a leggyalázatosabban tüntessék fel. És kik? Legtöbbször a kétesnél hitványabb existenciák, a kiknek a rajtukvalón kívül egyebük nincs, a kik vándorolnak egyik szerkesztőségéből a másikba, hogy pénzért szolgáljanak annak az irányknak, mely bosszút akar állani azért, hogy Magyarország kilencszáz esztendőig keresztény ország volt. A *Friss Újság* négy héttel ezelőtt a következő hírt bocsátotta világra:

Végzettség és pénz. Biáról írják: Egy földhöz ragadt szegény özvegy asszony halt meg itt a napokban. Az elhunyt római katolikus volt ugyan, de *Fojtik* János római katolikus plebános mégis megtagadta az eltemetést abból az okból, hogy az elhaltak örökösei nem tudták a temetésért járó díjakat előre kifizetni. Végül is a református lelkész adta meg ingyen a katolikus halottnak a végzettséget. A népet ez az eset, mely mint ilyen már harminak főtáborította olyannyira, hogy huszt vasárnapján szinte lázadásban törték ki a kegyetlen szívű plebános ellen.

Minden szó raffinrozott számítással van megírva arra, hogy vele a kapzsi, szivtelen, kegyetlen katolikus pap tpusást tovább szinezze.

Dr. *Városv* Gyula megyéspüspök hírt vetvén a közleményről, azonnal a legszigorubb vizsgálatot indította meg, melynek eredményeként a következők tüntek ki.

Szluha Teréz biasi lakost *Fojtik* János ápr. 6-án ellátta a haladókői szentségeivel. 7-én Molnár Terézia bejelentette, hogy a gyermekét, Ekkor *Fojtik* figyelmeztette a bejelentőt, hogy Szluhané a gyermeke temetése után adós a templomnak esedékes egy koronával s felszólította, hogy fizesse meg. Molnár Terézia fizetésről tudni nem akart, magát durván viselte, de *Fojtik* mégis kijelentette, hogy el fogja temetni a halottat úgy, a hogyan a szegényeket szokták. Délután megjelent Molnár Terézia a hallottvizsgálati bizonyítvánnyal, mely azonban az anyakönyvvezető által nem lesén aláírva, *Fojtik* pótlás végett visszatartotta.

Ekkor monodta Molnár Terézia, hogy *Fojtik* a halottat csak pénzért akarja eltemetni, elment tehát a református lelkészhez és azt kérte fel a temetés elvégzésére, a mit az meg is tett. *Fojtik* János nem tudva erről, jó ideig várt a kántorral és ministránsokkal együtt a temetés megkezdésére. *Fojtik* állításait megerősíti *Barkács* Kálmán ev. ref. lelkész is, valamint azt is, hogy Molnár Terézia őt félrevezette. Kiténik végül a hivatalos iratokból az is, hogy *Fojtik* ingyen teljesítette azt a két másik temetést, melyről állították, hogy nem végezte. A megrálgalmazott plebános sajtópórt indított. Helyes!

— **Szabók szervezete.** A helybeli szabómunkások vasárnap délután a Kostíásy-féle vendéglőben értekeztek s meg is alakították a helyi szervezetet. Kévsz szabó-szögéd vett részt a szervező gyűlésen, mégis eredményesebb volt, mint az a sok vasárnapi handa-banda, melyek csak törvényszegésben, izelenségekben mondhatók gazdagoknak. *Veisz* Gyula helybeli munkás után *Kitajka* Lajos budapesti segédmunkás vázolta a szabómunkások helyzetét s a szervezkedés fontosságát. Nyugodt, komoly hang s őszinte törvényszerűsége jellemzi e beszédet, mely nem maradt hatás nélkül. Az értekezleten ugyanis elhatározták, hogy a szabómunkások országos szakszervezetének helybeli fiókját megalakítják. Nyomban meg is választották a szakszervelet 12 tagu vezetőségét.

— **Építések figyelmébe.** A Szt. Imréről elnevezett szekesfehérvári ovoida-egyület a gyümölcs és galamb-utak sarkán egy új ovoida építését határozta el, felhívtnak mindazok, akik erre, a városi építkezéseknél szokásos feltételek mellett vállalkozni szándékoznak, hogy a költségvetési egyességárból százalékokban teendő engedmények kiírásával szerkesztett és jól lepecsételt ajánlataikat f. hó 20-ig alulirotnál benyújtsák. Az ajánlatokhoz 200 korona bánatpénz mellékelendő, megjegyezve, hogy az egylet fentartja magának a jogot a benyújtott ajánlatok közül tetszése szerint választani. Az építkezés a szerződés megkötése után 8 nap alatt, de legkésőbb június hó 15-én megkezdendő és f. évi szeptember hó 30-ig ké-

szén és használható állapotban átadandó. Az építési tervek és költségvetések a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Végül megemlítjük, hogy a kiviteli és részlet rajzokat a vállalkozó sajtó költségén lesz köteles elkészíteni. Szekesfehérvár, 1903. május hó 12. *Alaghy* Dezső.

— **A vasutiak ünnepe.** Tisztelettel emlékezzék meg mindenki a déli vasut munkásainak becsületes, hazafias működéséről. A gyár hatalmas terméiben vasparipákat készítenek, munkás acélos karjaik kedvük szerint hajlítják a kemény vasat, a szerszámok zakatolása kopog, dübörög, zug kora reggeltől az esti órákig — s mikor a pihenés ideje elkövetkezik, a nehéz testi munka után a szellemi művelődés következik, mert a Déli Vasut munkásai megmutatják, hogy minden jó és nemes iránt érzékkel viselkednek. A vasárnapi előadás: *Lukácsy* Sándor *Veres*haju című népszínművének előadása erről tett tanúságot s mikor a Királyiymnus szelles emelt akkordjait harsogtatták, nem volt egy lélek, a mely tiszteletet ne érzett volna a derék, hazafias munkások iránt. Nem a vezetőséget akarjuk dicsérni, mert úgy hisszük, a hogy a munkásokra kell szállani ma a dicséretnek.

Magá az előadás igazi élvezetet szerzett az óriási közönségnek, a mely zsufolásig megföltötte még a páholyokat is. A címszerepet *Zimmermann* Rózi játszotta eleven temperamentummal. *Hedrick* József (Sajgó András) elég jól mozgott a nagy és nehéz szerepben. *Juhász* Teréz Sajgóné szerepében oly ügyesen játszott, hogy hivatásos alakítónak is becsületére vált volna. *Zombai* Mariska játéka meglepően ügyes volt a bánatos özvegy szerepében. *Bádr* Juliska, a műkedvelői előadások ezen állandó szereplője pedig hű volt önmagához naiv, kedves, behizelgő, mindenkit megnyerő játékaival. *Hidai* József ugyancsak kitett magáért nemcsak szereputadásával, hanem öntudatos játékaival is, mely rávaló a jómódoru ügyesen mozgó ifjura. Pedig a mint hallottuk, csak az utolsó napokban kellett a nehéz szerepet magára vállalnia. A leghálásabb szerep (*Veréb* Jankó) *Bartusk* Pálnak jutott, a ki gondoskodott is róla, hogy minden egyes megjelenésével kacagásra indítsa a nézőket. Méltó partnere volt *Loó*: *Erzsike*, a kinek jobban nehéz volna alakítani a Szemes Borcsa szerepét. Az ének betanításának érdeme *Jámbor* Zsigmondé, a fáradhatlan karmesteré. Az első darab erősen próbára tette változataival a kart, de a másodikkal a Magyar Királyi indulóval mindenkit elragadtak. A rendező és betanító nehéz munkáját *Békési* István, a veterán színész végezte, a kinek ebbeli önzetlen jó indulatát minden nemes célu mozgalom alkalmával dicsérjük.

— **A tüdővész pusztítása.** Ijesztő arányokban pusztít a tüdővész az egész országban, de oly óriási mértékben sehol sem grasszál, mint városunkban. Az utóbbi *negyven nap alatt épen negyven halottja van ennek a gyögyíthatlan betegségnek* s városunkban még mindig közömbösen nézik a veszedelem növekedését. Utácnak porosak, piszkosak, ezen lehet s most már kell is segíteni. Nem szabad visszaradni a költségek-től s minden lehetőt el kell követni, hogy a baj gyorsan és gyökeresen orvosoltassék. Még egy irányban kell a közegészségi hatóság figyelmét felhívunk. A városban, de főleg a kútvárosokban nagyon sok a szűk és nedves lakás. Számtalan helyen van olyan 15—20 frtos lakás, mely jóformán sertesőlnak is alig válnék be. Sajnos, a rendőr-biztosok annyira el vannak irodái teendőikkel foglaltva, hogy e téren közegészségügyi szempontból felette fontos hivatásuknak nem élhetnek s talán a ker. orvosok sem felelhetnek meg feladatuknak. E téren azonban tenni kell valamint s ezzel kapcsolatban a műhelyek gondos felülvizsgálata sem lenne felesleges munka.

— **A csufolódó gyermek büntetése.** Pocsoli Ferenc sarló-utcai lakosnak hasonnevű elemi iskolás fia ma délelőtt alapos büntetést kapott csufolódásáért. A városnak egyik közismert alakja, Pecsovics József vonult végig egy kissé illuminált állapotban a városközterén. A kis Pocsoli iskolából jövet sietett magának szórakozást keresni s talált is, utcahosszat gúnyolta a szegény öregét, a ki haragra lobbant s botjával a bőr megrepedt. Molnár orvos kötözte be a sebet.

— **Halálozás.** Öszinte részvétellel értesülünk, hogy *Gyurkovits* Sándorné szül. Kulcsár Maria f. hó 10-én életének 27-ik, boldog házasságának 6-ik évében meghalt. Az elhunytat, kibén négy kis árva siratja a szerető, gondos édes anyát, ma temették el nagy részvét mellett. Férjén kívül nagyszámu rokonság gyászolja.

— **A sütőmunkások bérmozgalma.** *Reé* István rendőrfőkapitány még egy kísérletet tett a péksegédék mozgalmának békés kiegyenlítésére. És mert nem a segédmunkásokon mult, hogy a békés megállapodás létre nem jött, kénytelenek vagyunk a munkaadók felelősségére irni a következményeket. Vasárnap d. e. 10 órára hivta össze *Reé* főkapitány a békéltető bizottságot, ez azonban üdvös munkáját sem teljesíthette. A munkaadók közül ugyanis *Boross* Sándor, *Birkli* János és *Hérics* József nem jelentek meg s nélkülük a tárgyalásba bele nem bocsájtkoztak. A jelenvolt 3 munkaadó kijelentette, hogy sztrájk esetén munkásaiknak hatósági kényszer utján leendő visszaállítását nem kívánják. De nem is kívánhatják ezt, mert hisz fizikai lehetetlenség, sőt nem is célravezető a munkások kényszerdolgztatása. Mi sajnáljuk az ügy illeten fejlődését, mert hisz a munkáskész télessége mindig értékvesztéssel jár, pedig nálunk sem a munkaadók, sem a munkások nem igen vesztethetnek. Még mindig nem késő, a tizenkettedik órában is meg kell keresni s találni a segítség módját.

— **Kecskeméthy redivivus.** A budapesti, most világszerte hírhedt sikkasztó Kecskeméthy Győző, a kinek nyomát városunkban is bottal ütötték, egy amerikai távirat szerint elhagyta a szabad s közös hazát s Angliába vitorlázott. Vele együtt tünt el Amerikából *Péier* Vince is, az egykori fehérvári vasúti munkás is, a ki régi ismerőse s valószinű büntetés is a sikkasztónak, Nem tudni, mennyiben adhatunk hitelt az amerikai magándetektív híradásának, annyi azonban bizonyos, hogy lázba ejti az európai rendőrségeket s megindul a hajszja a szerepét jól betöltő Kecskeméthy s a még több áll-Kecskeméthy után. Lesz-e eredménye? Alig hitető.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szereznek be *Mauthner* Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner* Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

8403/1903.

Árlejtsési és zártajánlati hirdmény.

Székesfejérvár sz. kir. város a belterületén felmerülő kövezési, sárhordási és egyéb munkálatoknál szükséges fuvarozást 1903. évi május hó 1-től 1906. évi április 30-ig terjedő időre vállalatba adja.

A vállalkozás zárt ajánlatok és nyilvános szóbeli árlejtsés utján a hatóságilag megállapított feltételek alapján történik s arra határidőül 1903. évi május hó 14. napjának délelőtti 10 órája, eljárási helytől a városház gyűlés terme tüzetik ki.

Az írásbeli ajánlatok mintája a következő:

„Alulírott a Székesfejérvár szab. kir. város belterületén 1903. évi május hó 1-től 1906. évi ápril 30-ig felmerülő, a város által elrendelt kövezési, sárhordási és egyéb munkálatoknál szükséges fuvarozásokat a városi közgyűlés 1903. évi. ápril 27-én 7^{1/2} sz. a. kelt határozatával jóváhagyott, előttem ismert és kötelezőleg elfogadott feltételek értelmében az ugyanott kitett egységi árákból . . . 0/„ azaz . . . százottól engedés mellett elvállalom és azok teljesítésére magamat kötelezem.

A kívánt bánatpénz fejében 400 azaz négyszáz koronát készpénzben . . . . . betét-könyvben mellékelek.”

Kívül. Ajánlat a Székesfejérvár szab. kir. város belterületén 1903. május hó 1-től, 1906. évi ápril hó 30-ig előforduló fuvarozásokra.

A versenyzők tartoznak az árlejts megkezdése előtt a kiküldött hatósági közeg kezeihez

400 koronát készpénz, vagy helybeli takarékpénztári, illetve bank betéti könyvecskében vagy az előző napi budapesti tőzsdei árfolyam szerint számítandó ovadékképes értékpapirokban letenni. Csak oly zárt ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek 400 korona bánatpénz, vagy a már fentebb jelzett helybeli takarékpénztári, illetve bankbetéti könyvecskét tartalmaznak és mmta szerint szerkesztve és jól lepecsételve az árlejts napjának délelőtti 10 órájáig Székesfejérvár város iktató hivatalánál benyujtatnak.

Kikiáltási ár:

1. Kövezési munkálatokhoz szükséges hasított kőnek és forgács kőnek, bármelyik helybeli kőbányából, a helyszinére szállítása s előbbi fajtájának 1^{1/10} azaz egy egész és tizszázad méter magasságu függőleges, utóbbi fajtájának nyereg szerinti hasábkobban leendő összerakása (tiz cm. magassági többlet az átvételnél nem jön számításba) köbméterenként 1 korona 60 fillér.

2. Kövezeti, építkezési vagy egyéb munkálatokhoz szükséges föld és agyag után köbméterenként 1 korona 20 fillér.

3. Ugyanazon munkálatokhoz szükséges gypszin valamint templonháti bányából szállított anyagokhoz a szükséges szállítási és csikvári ut

4. Ugyanazon munkálatokhoz a csikvári ut mellett homokbányából bárhova szállítandó homok után köbméterenként 1 korona 20 fillér.

5. Kavic, rostaalja vagy murva után köbméterenként 1 korona 50 fillér.

6. A munkálatoknál fenmaradt anyagoknak a város belterületén, bármely kijelölt pontra való szállítása után köbméterenként 70 fillér.

7. A város belterületén a mű utakról lekotrolt s a nyílt csatornákból kidobott sár, jég vagy hónak, továbbá bárhol található szemétnak a lerakódó helyre leendő elszállítása, ugy fedanyag széthordása után naponként 6 korona.

Ajánlatok csak a fenti kikiáltási árak után egyenlően számítandó százalékban tehetők. A kikiáltási áraknál magasabb összegért a fuvarozás vállalatba nem adatik.

A városi tanácsnak jogában áll a vállalatot nem épen a legolcsóbb, hanem a legmegbizhatóbb vállalkozónak adni, mely esetben annak jóváhagyása fölött a közgyűlés dönt véglegesen. Ha többen egytítesen vállalkoznak, kötelezettségük egyetemleges.

Az árlejtsi feltételek alulírottak hivatalos helyiségében (városház 11-ik szám) a délelőtti hivatalos órák alatt mindenki által betekintheők.

Fölhivatnak tehát mindazok, kik jelzett munkálatokra vállalkozni kívánnak, hogy a kitiűzött időben és helyen megjelenve ajánlataikat tegyék meg.

Székesfejérvár, 1903. évi május hó 8.

Polczer Péter,
gazd. tanácsos.

Mészáros Miklós
magyar kir. szabad. osztályosbírók törvénstálya
Budapest, VIII., József-körút 22-24.
ajánlja a m. kir. szab. osztályosbírók főtörvénnyel való közvetlen beszerzését eredeti árában:

1/8	1/4	1/2	1/1
1.50	3.—	6.—	12.—
korona.			

Megrendeléseket az alábbi címre postai úton
Huzás már május hó 22 és 23-án.

A fehérvári Öreghegyen egy jó karban levő szálló (hajlékkal) közel a városhoz szabad kézből eladó. Ugyanott nagyobb mennyiségű bor is kapható. Bővebb felvilágosítást lapunk szerkesztősege nyujt.

FRÖSCHL JÁNOS
Első székesfejérvári cementáru-gyár és beton-építkezési vállalata
Sz.-fejérvár, Zöldfa-u. 17. (Acstelep.)

Ajánlja saját készítményű szines cementlapjait és beton-alagcsatornáit.

Templomok, konyhák, folyosók és verandák padozatának mozaikkal, cementlapokkal és betonnal való burkolását, fürdő-medencék, betonjászolok készítését és egyéb e szakmába vágó munkálatok kivételét elvállalja.

Azonkívül raktárt tart jó minőségű portland és román cementből, különféle cserépszindelyekből és mennyezet-nádfonatból.

Új bútor üzlet!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudására hozni, hogy saját műhelyemben készült asztalos munkákból raktárt tartok.

Kórház-utca 4. szám alatt (saját-ház)

Raktáron van uri-, háló-, ebédlő-, szalon-, előszoba és konyhabutorok a legszolidabb kivitelben, melyeknek jó minőségéért felelősséget vállalok.

Főelvem oda irányul, hogy ezen szakmában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon szolidan készült butorokat.

Elvállalok továbbá minta és rajz szerint választott butorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén mindenmű asztalos munkákat jutányos árákon.

Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel
NYÁRI GÁBOR,
épület és butorasztalos.